

>> ЗНАЙОМИМОСЬ ІЗ ПИСЬМОВИМ ДІЛЕННЯМ НА ОДНОЦИФРОВЕ ЧИСЛО

1

Виконай ділення. Зістав значення частки і ділене. Яка існує залежність між діленим і значенням частки?

$642 : 3 = \square$

$72 : 6 = \square$

$575 : 5 = \square$

$36 : 9 = \square$

$148 : 4 = \square$

$380 : 5 = \square$

2

Не виконуючи ділення, визнач найвищий розряд і кількість цифр у значенні частки. Розбий частки на дві групи.

$896 : 7$

$510 : 6$

$840 : 8$

$267 : 3$

Якщо кількість одиниць найвищого розряду діленого **більша за дільник**, то в значенні частки буде **стільки цифр, скільки їх у діленому**. Якщо кількість одиниць найвищого розряду діленого **менша, ніж дільник**, то в значенні частки буде **на 1 цифру менше, ніж у діленому**.

3

Виконай ділення за схемою.

$963 : 3 = (\square + \square + \square) : 3 = \square : 3 + \square : 3 + \square : 3 = \square$

900, 60, 3 — **неповні ділені**.

300 + 20 + 1 — **розрядні доданки частки**.

Усний
прийом
ділення

Розглянь запис розв'язання, який виконала п'ятикласниця Марина. Прокоментуй її міркування за планом.

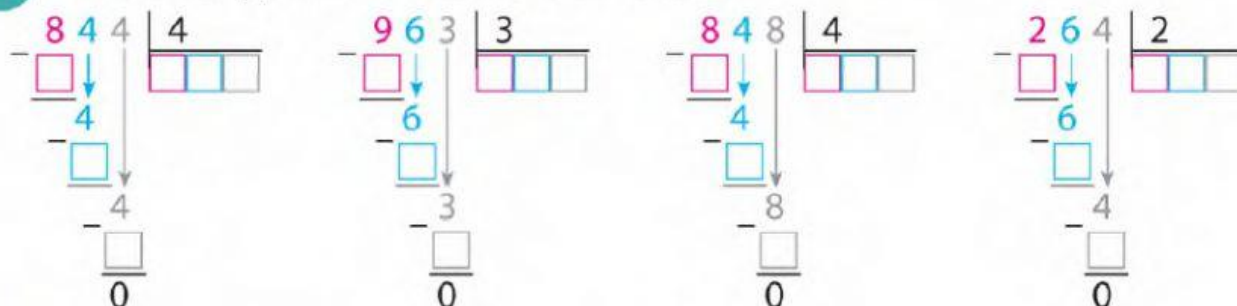
Письмовий прийом ділення

- Відокремлюю дільник від діленого куточком.
- Визначаю перше неповне ділене, міркую так:
  - ♦ ділення починаю з найвищого розряду;
  - ♦ читаю число одиниць найвищого розряду діленого — це перше неповне ділене.
- Визначаю першу цифру частки: для цього ділю перше неповне ділене на дільник.
- Визначаю, скільки сотень розділилося. Для цього:
  - ♦ множу першу цифру частки на дільник;
  - ♦ роблю висновок: розділилося   сотень.

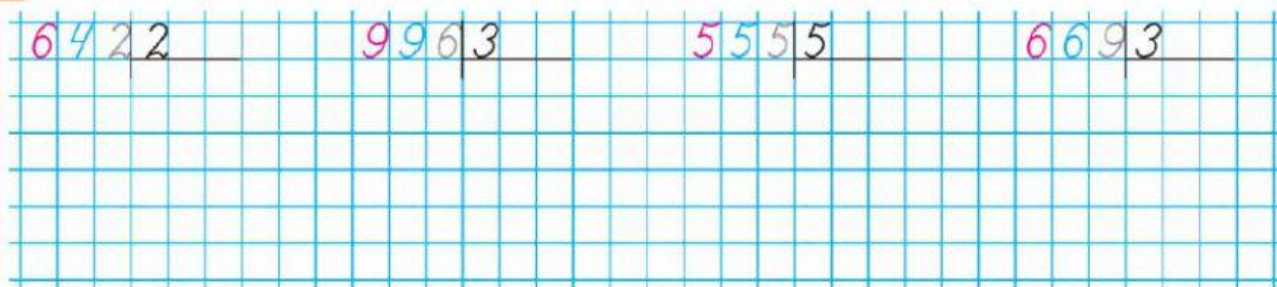
➤ Кількість цифр у значенні частки
➤ Неповні ділені

5. Визначаю наступне неповне ділене.
6. Визначаю дією ділення наступну цифру частки.
7. Визначаю дією множення, скільки одиниць розряду розділилося.

4 Виконай ділення письмово за схемами.

5 Виконай ділення письмово з коментарем.

6 Розв'яжи задачу. Зміни одне числове дане так, щоб задачу можна було розв'язати двома способами.

- Оператор комп'ютерного набору за 4 дні набрала 62 сторінки тексту. Скільки сторінок тексту оператор набере за 8 днів, якщо працюватиме з тією самою продуктивністю?

7 Знайди кілька розв'язків кожної нерівності.

$$17 + x > 32$$

$$67 - e < 48$$

$$y - 24 > 18$$

Знайомимось із письмовим діленням на одноцифрове число

79. Знайди значення виразів. Запиши результати.

$840 : 6$

$420 : 7$

$426 : 2$

$35 : 9$

$270 : 30$

$550 : 50$

$48 : 16$

$480 : 8$

$1 \cdot 421$

$18 : 5$

$170 : 5$

$213 : 2$

$600 : 50$

$27 : 8$

$230 : 5$

$72 : 12$

$396 : 3$

$85 : 17$

$56 : 4$

$54 : 18$

$400 : 25$

$133 : 7$

$117 : 4$

$400 : 50$

80. Виконай ділення, скориставшись підказками.

$$\begin{array}{r} 399 \overline{) 3 } \\ \underline{3} \\ 9 \\ \underline{9} \\ 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 628 \overline{) 2 } \\ \underline{6} \\ 2 \\ \underline{2} \\ 8 \\ \underline{8} \\ 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 844 \overline{) 4 } \\ \underline{8} \\ 4 \\ \underline{4} \\ 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 969 \overline{) 3 } \\ \underline{9} \\ 6 \\ \underline{6} \\ 9 \\ \underline{9} \\ 0 \end{array}$$

81. Розв'яжи рівняння. Запиши суму розв'язків (коренів) рівнянь, поданих у кожному зі стовпчиків.

$630 + x = 248 \cdot 4$

$y - 51 : 17 = 8$

$k \cdot (27 + 5) = 128$

$42 : m = 70 : 5$

$48 : e = 57 - 49$

$(31 + 11) : y = 7$

82. Розв'яжи задачу.

- Екскурсія розпочалась о 9 год 15 хв, а закінчилась о 13 год 10 хв. Скільки часу тривала екскурсія?